

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริม คุณธรรม จริยธรรม ของผู้เรียนในโรงเรียน เอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัด ปัตตานี ด้านการกำหนดนโยบาย ด้านการประพฤติเป็นแบบอย่าง ด้านการอบรมสั่งสอน ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน ด้านการจัดอาคาร สถานที่ และด้านการสัมพันธ์ชุมชน ที่มีวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการบริหารและขนาดของ สถานศึกษา ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูล และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ สถานภาพ ของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยมีจำนวนและร้อยละของผู้ตอบ แบบสอบถาม จำแนกตาม ขนาดของ โรงเรียน วุฒิการศึกษาของผู้บริหาร ประสบการณ์ในการบริหาร ปรากฏผลการวิเคราะห์ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2 แสดงข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามขนาดของโรงเรียน

ขนาดของโรงเรียน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
โรงเรียนขนาดเล็ก	60	46.15
โรงเรียนขนาดกลาง	44	33.85
โรงเรียนขนาดใหญ่	26	20.00
รวม	130	100

จากตารางที่ 2 พบว่า สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 130 คน อยู่ในกลุ่มโรงเรียน ขนาดเล็กมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 46.15 รองลงมาคือ โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่ คิด เป็นร้อยละ 33.85 และ 20.00 ตามลำดับ

ตารางที่ 3 แสดงข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามวุฒิการศึกษา

วุฒิการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ปริญญาตรี	99	76.15
ปริญญาโท	20	15.38
ปริญญาเอก	1	0.77
อื่นๆ	10	7.70
รวม	130	100

จากตารางที่ 3 พบว่า สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 130 คน มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 76.15 รองลงมาคือวุฒิการศึกษاپริญญาโท อื่นๆ และปริญญาเอก คิดเป็นร้อยละ 15.38, 7.70 และ 0.77 ตามลำดับ

ตารางที่ 4 แสดงข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามประสบการณ์ในการบริหาร

ประสบการณ์ในการบริหาร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 5 ปี	10	7.70
ไม่ถึง 10 ปี	64	49.23
10 ปี ขึ้นไป	56	43.07
รวม	130	100

จากตารางที่ 4 พบว่า สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 130 คน มีประสบการณ์ในการบริหารไม่ถึง 10 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 49.23 รองลงมาคือ 10 ปี ขึ้นไป และต่ำกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 43.07 และ 7.70 ตามลำดับ

**ผลการศึกษา บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริม คุณธรรม จริยธรรม ของผู้เรียนในโรงเรียน
เอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี**

ในการศึกษา บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริม คุณธรรม จริยธรรม ของผู้เรียนในโรงเรียน
เอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ใน 6 ด้าน คือ ด้านการ
กำหนดนโยบายด้านการประพฤติ เป็นแบบอย่าง ด้านการอบรมสั่งสอน ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน
ด้านการจัดอาคารสถานที่ ด้านการสัมพันธ์ชุมชน ปรากฏผลโดยภาพรวมและรายด้าน ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมคุณธรรม
จริยธรรม ของผู้เรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัด
ปัตตานี ใน 6 ด้าน คือ ด้านการกำหนดนโยบาย ด้านการประพฤติเป็นแบบอย่าง ด้านการอบรมสั่ง
สอน ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน ด้านการจัดอาคารสถานที่ ด้านการสัมพันธ์ชุมชน

บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ของผู้เรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม	\bar{x}	S.D.	ระดับ
1. ด้านการกำหนดนโยบาย	4.19	0.11	มาก
2. ด้านการประพฤติเป็นแบบอย่าง	4.49	0.08	มาก
3. ด้านการอบรมสั่งสอน	4.10	0.09	มาก
4. ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน	4.12	0.14	มาก
5. ด้านการจัดอาคารสถานที่	3.66	0.10	มาก
6. ด้านการสัมพันธ์ชุมชน	3.86	0.16	มาก
รวม	4.07	0.03	มาก

จากตารางที่ 5 พบว่า บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ของผู้เรียนใน
โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ในภาพรวมอยู่
ในระดับ มาก ($\bar{x} = 4.07$, S.D. = 0.03) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการประพฤติเป็นแบบอย่าง มี
ระดับบทบาทมากที่สุด คือ ($\bar{x} = 4.49$, S.D. = 0.08) รองลงมาคือ ด้านการกำหนดนโยบาย ($\bar{x} =$
4.19, S.D. = 0.11) ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน ($\bar{x} = 4.12$, S.D. = 0.14) ด้านการอบรมสั่งสอน
($\bar{x} = 4.10$, S.D. = 0.09) ด้านการสัมพันธ์ชุมชน ($\bar{x} = 3.86$, S.D. = 0.16) และด้านการจัดอาคาร
สถานที่น้อยที่สุด คือ ($\bar{x} = 3.66$, S.D. = 0.10)

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานีด้านการกำหนดนโยบาย

ด้านการกำหนดนโยบาย	\bar{x}	S.D.	ระดับ
1.ทางโรงเรียนกำหนดวัตถุประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมที่ชัดเจน	4.25	0.66	มาก
2.ทางโรงเรียนกำหนดหลักการปฏิบัติของนักเรียนที่เกี่ยวข้องที่สุด หรือสอดคล้องกับคุณธรรม จริยธรรมในศาสนาอิสลาม	4.58	0.50	มาก
3.ทางโรงเรียนกำหนดเป้าหมายที่ทุกคนมีส่วนร่วมในการคิด	4.11	0.53	มาก
4.ทางโรงเรียนให้บุคลากรมีส่วนร่วมการวางแผนและโครงการ เพื่อปฏิบัติงานด้านส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม	4.48	0.50	มาก
5.ทางโรงเรียนชี้แจงแนวทางปฏิบัติและวิธีการดำเนินงาน	4.14	0.68	มาก
6.ทางโรงเรียนกำหนดแผนงานและโครงการส่งเสริม ที่สอดคล้องคุณธรรม จริยธรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดีมีคุณธรรม	4.28	0.45	มาก
7.ทางโรงเรียนมีการกำหนดแผนการสอนที่สอดคล้อง ด้านคุณธรรม จริยธรรมและวัฒนธรรมที่ดี	3.97	0.71	มาก
8.ทางโรงเรียนมีการควบคุม กำกับและติดตามการจัดการ เรียนการสอนตามหลักสูตรที่มีการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม	3.94	0.81	มาก
9.ทางโรงเรียนวางแผนให้ครูกวาดขันด้านการประพฤตินักเรียน	4.09	0.70	มาก
10.ทางโรงเรียนวางแผนให้ครูอบรมนักเรียนด้านการสร้างลักษณะนิสัยที่ดี	4.12	0.65	มาก
11.ทางโรงเรียนวางแผน ให้ครูรับผิดชอบฝ่ายดูแลติดตามความประพฤติของนักเรียนเป็นการเฉพาะ	4.34	0.67	มาก
12.ทางโรงเรียนกำหนดให้บุคลากรร่วมปฏิบัติตนในการทำความดี	4.32	0.66	มาก
13.ทางโรงเรียนวางแผนเชิญผู้นำหรือผู้ทรงคุณวุฒิในชุมชนอบรม ให้ความรู้ด้านคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียน	4.15	0.81	มาก
14.ทางโรงเรียนกำหนดระเบียบการ วัดผลของสถานศึกษาว่า ด้วยความประพฤติที่ดีของนักเรียนในสถานศึกษา	3.89	0.73	มาก
รวม	4.19	0.11	มาก

จากตารางที่ 6 แสดงว่าบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ด้านการกำหนดนโยบาย โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.19$, S.D. = 0.11) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าข้ออื่น คือ การกำหนดหลักการปฏิบัติของนักเรียนที่เกี่ยวข้องหรือสอดคล้องกับคุณธรรม จริยธรรมในศาสนาอิสลาม ($\bar{x} = 4.58$, S.D. = 0.50) รองลงมา คือ ให้นักศึกษามีส่วนร่วมการวางแผนและโครงการเพื่อปฏิบัติงานด้านส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ($\bar{x} = 4.48$, S.D. = 0.50) และการกำหนดให้ครูรับผิดชอบฝ่ายดูแลติดตามความประพฤติของนักเรียนเป็นการเฉพาะ ($\bar{x} = 4.34$, S.D. = 0.67) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าข้ออื่นๆ คือ กำหนดระเบียบการวัดผลของสถานศึกษาว่าด้วยความประพฤติที่ดีของนักเรียนในสถานศึกษา ($\bar{x} = 3.89$, S.D. = 0.73) และการควบคุม กำกับและติดตามการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรที่มีการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ($\bar{x} = 3.94$, S.D. = 0.81) ตามลำดับ

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ของผู้เรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ด้านการประพฤติเป็นแบบอย่าง

ด้านการประพฤติเป็นแบบอย่าง	\bar{x}	S.D.	ระดับ
1. ท่านให้ความสำคัญเรื่องการแต่งกายสุภาพเหมาะสมกับกาลเทศะ	4.68	0.47	มากที่สุด
2. ท่านให้ความสำคัญเรื่องการมีความอดทน และอดกลั้นต่อคำวิพากษ์วิจารณ์	4.26	0.59	มาก
3. ท่านให้ความสำคัญเรื่องการพูดจาสุภาพเรียบร้อย	4.48	0.64	มาก
4. ท่านให้ความสำคัญเรื่องการช่วยเหลือผู้อื่นเมื่อมีโอกา	4.52	0.56	มากที่สุด
5. ท่านให้ความสำคัญเรื่องการยินดีในความสำเร็จของผู้อื่น	4.49	0.50	มาก
คุณธรรมจริยธรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดีมีคุณธรรม			
6. ท่านให้ความสำคัญเรื่องการตรงต่อเวลา	4.45	0.69	มาก
7. ท่านให้ความสำคัญเรื่องการปฏิบัติตามหลักการของศาสนาอิสลามอย่างเคร่งครัด	4.68	0.47	มากที่สุด
8. ท่านให้ความสำคัญเรื่องการร่วมพิธีกรรมทางศาสนาอิสลามสม่ำเสมอ	4.65	0.48	มากที่สุด
9. ท่านให้ความสำคัญเรื่องการช่วยเหลือกิจกรรมทางสังคมอยู่เสมอ	4.28	0.67	มาก

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ของผู้เรียนใน โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ด้านการประพฤติเป็นแบบอย่าง (ต่อ)

ด้านการประพฤติเป็นแบบอย่าง	\bar{x}	S.D.	ระดับ
10.ท่านให้ความสำคัญเรื่องการวางตัวเหมาะสมไม่ถือตัว	4.40	0.61	มาก
11.ท่านให้ความสำคัญเรื่องการละเว้นอบายมุขทุกชนิด	4.66	0.57	มากที่สุด
12.ท่านให้ความสำคัญเรื่องการตอบแทนบุญคุณผู้มีพระคุณ	4.57	0.50	มากที่สุด
13.ท่านให้ความสำคัญเรื่องการยอมรับความคิดเห็นของคนส่วนใหญ่	4.32	0.53	มาก
รวม	4.49	0.08	มาก

จากตารางที่ 7 แสดงว่าบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริม คุณธรรม จริยธรรม ของผู้เรียนใน โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ด้านการประพฤติเป็นแบบอย่างโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.49$, S.D. = 0.08) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าข้ออื่น คือ การปฏิบัติตามหลักการของศาสนาอิสลาม อย่างเคร่งครัดและการแต่งกายสุภาพเหมาะสมกับกาลเทศะ ($\bar{x} 4.68$, S.D. = 0.47) รองลงมาการละเว้นอบายมุขทุกชนิด ($\bar{x} 4.66$, S.D. = 0.57) และการร่วมพิธีกรรมทางศาสนา อิสลาม สม่าเสมอ ($\bar{x} 4.65$, S.D. = 0.48) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าข้ออื่น คือ การมีความอดทน และอดกลั้นต่อคำวิพากษ์วิจารณ์ ($\bar{x} 4.26$, S.D. = 0.59) และรองลงมา คือ การช่วยเหลือกิจกรรมทางสังคม อยู่เสมอ ($\bar{x} 4.28$, S.D. = 0.67) ตามลำดับ

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ของผู้เรียนใน โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ด้านการอบรมสั่งสอน

ด้านการอบรมสั่งสอน	\bar{x}	S.D.	ระดับ
1.ทางโรงเรียนสนับสนุนสื่อด้านคุณธรรมจริยธรรม	4.14	0.61	มาก
2.ทางโรงเรียนจัดอบรม โดยค่านึงหลักจิตวิทยาพัฒนาการ นักเรียนผ่านอัลกรุอัน หรืออัลหะดีษ	4.35	0.69	มาก
3.ทางโรงเรียนจัดรูปแบบการอบรมที่สุภาพอ่อนโยนสอด แทรกคุณธรรมจริยธรรมตามหลักศาสนาอิสลาม	4.22	0.72	มาก

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี ด้านการอบรมสั่งสอน (ต่อ)

ด้านการอบรมสั่งสอน	\bar{x}	S.D.	ระดับ
4.ทางโรงเรียนตักเตือน นาซีฮัตเมื่อนักเรียนทำผิดเพื่อให้ สำนึกโทษพร้อมยกหลักฐานจากอัลกุรอาน หรืออัลหะดีษ	4.43	0.71	มาก
5.ทางโรงเรียนอบรมให้นักเรียนมีความเชื่อมั่นในคุณธรรม จริยธรรมและมีเหตุผล ตามแบบอย่างของท่านรอซูลตลอด	4.49	0.59	มาก
6.ทางโรงเรียนอบรมนักเรียนให้มีอามานะฮ์ วินัย ความซื่อสัตย์ และความรับผิดชอบ รวมถึงคุณธรรมจริยธรรม	4.37	0.65	มาก
7.ทางโรงเรียนให้นักเรียนช่วยกันรักษาความสะอาด เพราะ ในอิสลามถือว่าความสะอาดเป็นส่วนหนึ่งของการศรัทธา	4.45	0.66	มาก
8.ทางโรงเรียนมีการจัดอบรมในรูปแบบค่ายจริยธรรม	3.79	0.90	มาก
9.ทางโรงเรียนจัดทำป้ายคำสอนด้านคุณธรรมจริยธรรม จากอัล กุรอาน หรืออัลหะดีษ	4.12	0.82	มาก
10.ทางโรงเรียนพานักเรียนไปดูงานหรือ แหล่งเรียนรู้ที่ ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม	3.77	0.82	มาก
11.ทางโรงเรียนพานักเรียนไปร่วมกิจกรรมด้าน วัฒนธรรม ทางศาสนาอิสลาม	4.02	0.62	มาก
12.ทางโรงเรียนส่งเสริมให้นักเรียนค้นคว้าประวัติ ผู้ที่มีผลงานการทำความดีที่น่ายกย่องในอิสลาม	3.86	0.73	มาก
13.ทางโรงเรียนจัดนิทรรศการหรือป้ายนิเทศด้านคุณธรรม จริยธรรม	3.95	0.69	มาก
14.ทางโรงเรียนจัดให้นักเรียนมีการบันทึกการทำความดี	3.82	0.77	มาก
15.ทางโรงเรียนมีการประเมินผลด้านคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์	3.97	0.83	มาก
16.ทางโรงเรียนมีการจัดประกวดการเขียนบทความสอดคล้อง แทรกคุณธรรม จริยธรรม	3.62	0.82	มาก
รวม	4.10	0.09	มาก

จากตารางที่ 8 แสดงว่าบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามด้านการอบรมสั่งสอน โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.10$, S.D. = 0.09) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าข้ออื่น คือ อบรมให้นักเรียนมีความเชื่อมั่นในคุณธรรม จริยธรรม และมีเหตุผล ตามแบบอย่างของท่านรอซูลลอสู ($\bar{x} = 4.49$, S.D. = 0.59) รองลงมา ให้นักเรียนช่วยกันรักษาความสะอาด เพราะในอิสลามถือว่าความสะอาดเป็นส่วนหนึ่งของการศรัทธา ($\bar{x} = 4.45$, S.D. = 0.66) และนาซีฮัตเมื่อนักเรียนทำผิดเพื่อให้สำนักโทษพร้อมยกหลักฐานจากอัลกุรอาน หรืออัลหะดีษ ($\bar{x} = 4.43$, S.D. = 0.71) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าข้ออื่น คือ การจัดประกวดการเขียนบทความ สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ($\bar{x} = 3.62$, S.D. = 0.82) และพานักเรียนไปดูงานหรือ แหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{x} = 3.77$, S.D. = 0.82) ตามลำดับ

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ของผู้เรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน

ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน	\bar{x}	S.D	ระดับ
1.ทางโรงเรียนทำแผนงาน/โครงการจัดกิจกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรม	4.03	0.68	มาก
2.ทางโรงเรียนมีการประสานงานเพื่อปฏิบัติงานด้านคุณธรรม จริยธรรม	4.02	0.65	มาก
3.ทางโรงเรียนมีการจัดกิจกรรมพัฒนาหลักสูตรหรือสร้างหลักสูตร ท้องถิ่นที่เสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม	4.06	0.81	มาก
4.ทางโรงเรียนจัดกิจกรรมการมอบประกาศนียบัตร มอบรางวัล นักเรียนที่มีคุณธรรมจริยธรรมดีเด่น	4.09	1.00	มาก
5.ทางโรงเรียนจัดพิธีกรรมทางศาสนาอิสลามในสถานศึกษา	4.51	0.62	มาก
6.ทางโรงเรียนจัดกิจกรรมการคูดอูเป็นประจำ	4.72	0.45	มาก
7.ทางโรงเรียนจัดกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา เช่น วันตรุษอิดิลฟิตรี อิดิลอฎฮา และกิจกรรมอื่นๆ	4.22	0.74	มาก
8.ทางโรงเรียนร่วมกับผู้ปกครองในกิจกรรมต่างๆทางศาสนาอิสลาม	3.97	0.66	มาก

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ของผู้เรียนใน โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน (ต่อ)

ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน	\bar{x}	S.D	ระดับ
9. ทางโรงเรียนพานักเรียนร่วมพัฒนาศาสนสถาน เช่น มัสยิด	4.09	0.79	มาก
10. ทางโรงเรียนจัดกิจกรรมเข้าค่ายจริยธรรม	4.20	0.77	มาก
11. ทางโรงเรียนบริจาคทรัพย์เพื่อผลิตสนับสนุนศาสนสถานอิสลาม	4.00	0.77	มาก
12. ทางโรงเรียนจัดกิจกรรมไต่वाที่ หรือการปาฐกถาด้านคุณธรรม	3.60	0.95	มาก
13. ทางโรงเรียนจัดชุมนุมหรือประชุมนักเรียนเพื่อการดำเนินการด้านคุณธรรม จริยธรรม	4.03	0.95	มาก
14. ทางโรงเรียนให้นักเรียนมีส่วนร่วมกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม	4.29	0.74	มาก
15. ทางโรงเรียนให้นักเรียนร่วมการประเมินการทำความดีของตนเอง	3.74	0.89	มาก
16. ทางโรงเรียนจัดการเรียนการสอนที่มีกิจกรรมสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้	4.28	0.91	มาก
รวม	4.12	0.14	มาก

จากตารางที่ 9 แสดงว่าแสดงว่าบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ของผู้เรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน โดยภาพรวม และรายชื่ออยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.12$, S.D. = 0.14) เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าข้ออื่น คือ การจัดกิจกรรมการดูแลเป็นประจำ ($\bar{x} = 4.72$, S.D. = 0.45) รองลงมาคือ การจัดพิธีกรรมทางศาสนาอิสลามในสถานศึกษา ($\bar{x} = 4.51$, S.D. = 0.62) และการให้นักเรียนมีส่วนร่วมกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ($\bar{x} = 4.29$, S.D. = 0.74) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าข้ออื่นพบว่า การจัดกิจกรรมไต่वाที่ หรือการปาฐกถาด้านคุณธรรม ($\bar{x} = 3.60$, S.D. = 0.95) และให้นักเรียนร่วมการประเมินการทำความดีของตนเอง ($\bar{x} = 3.74$, S.D. = 0.89) ตามลำดับ

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ด้านการจัดอาคารสถานที่

ด้านการจัดอาคารสถานที่	\bar{x}	S.D	ระดับ
1.ทางโรงเรียนสนับสนุนให้มีการจัดห้องจริยศึกษาโดยเฉพาะ หรือมีมุมที่จัดเอกสาร ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมจริยธรรม	3.58	0.77	มาก
2.ทางโรงเรียนจัดบรรยากาศในห้องเรียนให้น่าสนใจและเอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ของนักเรียน	3.85	0.69	มาก
3.ทางโรงเรียนจัดมุมนิทรรศการแสดงผลงาน / รางวัล / เพื่อประกาศเกียรติคุณนักเรียน	3.52	0.90	มาก
4.ทางโรงเรียนจัดให้มีป้ายนิเทศอายะฮ์อัลกรุอาน หรืออัลหะดีษ ที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมจริยธรรมติดไว้ตามอาคารเรียน หรือบริเวณโรงเรียนที่เหมาะสม	3.71	0.86	มาก
รวม	3.66	0.10	มาก

จากตารางที่ 10 แสดงว่าแสดงว่าบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ด้านการจัดอาคารสถานที่ โดยภาพรวม และรายชื่ออยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.66$, S.D. = 0.10) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าข้ออื่น คือ การจัดบรรยากาศในห้องเรียนให้น่าสนใจและเอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ($\bar{x} = 3.85$, S.D. = 0.69) รองลงมา คือ การจัดให้มีป้ายนิเทศ อายะฮ์อัลกรุอาน หรืออัลหะดีษ ที่เกี่ยวข้องกับ คุณธรรม จริยธรรมติดไว้ตามอาคารเรียน หรือบริเวณโรงเรียนที่เหมาะสม ($\bar{x} = 3.71$, S.D. = 0.86) และการสนับสนุนให้มีการจัดห้องจริยศึกษาโดยเฉพาะ ($\bar{x} = 3.58$, S.D. = 0.77) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าข้ออื่นพบว่า การจัดมุมนิทรรศการแสดงผลงาน / รางวัล / เพื่อประกาศเกียรติคุณนักเรียน ($\bar{x} = 3.52$, S.D. = 0.90)

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ด้านการสัมพันธ์ชุมชน

ด้านการสัมพันธ์ชุมชน	\bar{x}	S.D	ระดับ
1.ทางโรงเรียนเชิญโต๊ะครู บาบอ หรือนักวิชาการเข้ามาให้การแนะนำ หรือ อบรมสั่งสอนนักเรียนตามโอกาสอันควร	4.11	0.71	มาก
2.ทางโรงเรียนนำนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชนในวันสำคัญและเพื่อเป็นการอนุรักษ์ประเพณี และวัฒนธรรม เช่น วันอาชูรอ	3.72	1.05	มาก
3.ทางโรงเรียนจัดให้มีการอบรม / แลกเปลี่ยนความรู้กับผู้ปกครองเพื่อเป็นการช่วยเสริมแรงในเรื่องการอบรมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนที่บ้าน	3.75	0.66	มาก
4.ทางโรงเรียนสนับสนุนให้ ชุมชน และ ผู้ปกครอง ได้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนตามโอกาสเหมาะสม	4.06	0.68	มาก
5.ทางโรงเรียนจัดให้มีการประกาศเกียรติคุณ ยกย่อง ชมเชย แก่บุคลากรในชุมชนที่เข้ามามีส่วนช่วยเหลือกิจกรรมของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ	3.66	0.85	มาก
รวม	3.86	0.16	มาก

จากตารางที่ 11 แสดงว่าแสดงว่าบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา อิสลามด้านการสัมพันธ์ชุมชน โดยภาพรวม และรายชื่ออยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.86, S.D. = 0.16$) เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าข้ออื่น คือ เชิญโต๊ะครู บาบอ หรือผู้มีความรู้เข้ามาให้การแนะนำ หรือ อบรมสั่งสอนนักเรียนตามโอกาสอันควร ($\bar{x} = 4.11, S.D. = 0.71$) รองลงมาคือ สนับสนุนให้ ชุมชน และ ผู้ปกครองได้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนตามโอกาสเหมาะสม ($\bar{x} = 4.06, S.D. = 0.68$) และจัดให้มีการอบรม แลกเปลี่ยนความรู้กับผู้ปกครองเพื่อเป็นการช่วยเสริมแรงในเรื่องการอบรม คุณธรรมจริยธรรมนักเรียนที่บ้าน ($\bar{x} = 3.75, S.D. = 0.66$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าข้ออื่นพบว่า นำนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชนใน

วันสำคัญและเพื่อเป็นการอนุรักษ์ประเพณี และวัฒนธรรม ($\bar{x} = 3.72$, S.D. = 1.05) และจัดให้มีการประกาศเกียรติคุณ ขก่อง ชมเชย แก่บุคลากรในชุมชนที่เข้ามามีส่วนช่วยเหลือกิจกรรมของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{x} = 3.66$, S.D. = 0.85) ตามลำดับ

ผลการเปรียบเทียบ บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ตามตัวแปรต่างๆ

ในการเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม นักเรียนในสถานศึกษา ทั้งในภาพรวมและแยกย่อยใน 6 ด้าน คือ ด้านการกำหนดนโยบาย ด้าน การประพฤติเป็นแบบอย่าง ด้านการอบรมสั่งสอน ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน ด้านการจัดอาคารสถานที่ ด้านการสัมพันธ์ชุมชน ตามตัวแปร ดังนี้ คือ วุฒิการศึกษาของผู้บริหาร ประสบการณ์ในการบริหาร และขนาดของโรงเรียน ปรากฏรายละเอียด ดังตาราง

ตารางที่ 12 การเปรียบเทียบ บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ของผู้เรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ตามวุฒิ การศึกษาของผู้บริหาร

บทบาทของผู้บริหาร	วุฒิการศึกษาของผู้บริหารต่างกัน				ค่า t	ค่า P \geq
	ปริญญาตรี		ปริญญาตรีขึ้นไป			
	\bar{x}	S.D	\bar{x}	S.D		
1. ด้านการกำหนดนโยบาย	4.19	0.14	4.12	0.14	0.308	0.759
2. ด้านการประพฤติเป็นแบบอย่าง	4.54	0.06	4.36	0.17	0.050	0.690
3. ด้านการอบรมสั่งสอน	4.10	0.10	4.16	0.16	0.64	0.527
4. ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน	4.00	0.16	4.51	0.24	3.336	1.408
5. ด้านการจัดอาคารสถานที่	3.66	0.10	3.75	0.29	0.592	0.555
6. ด้านการสัมพันธ์ชุมชน	3.84	0.19	3.97	0.16	0.462	0.645
รวม	4.06	0.05	4.15	0.06	0.897	0.373

จากตารางที่ 12 ผลการเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานีระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวุฒิปริญญาตรี และ ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวุฒิปริญญาตรีขึ้นไป โดยภาพรวมพบว่า ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวุฒิปริญญาตรีขึ้นไป มีบทบาทในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียน สูงกว่าบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวุฒิปริญญาตรีและ ในด้านการกำหนดนโยบาย ด้านการประพฤติเป็นแบบอย่าง ด้านการอบรมสั่งสอน ด้านการจัดอาคารสถานที่ ด้านการสัมพันธ์ชุมชน พบว่า ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 13 การเปรียบเทียบ บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริม คุณธรรม จริยธรรม ของผู้เรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ตามประสบการณ์ในการบริหาร

บทบาทของผู้บริหารผู้บริหารสถานศึกษา	ประสบการณ์ของผู้บริหารต่างกัน				ค่า t	ค่า P \geq
	10 ปี		10 ปีขึ้นไป			
	N = 70		N = 60			
	\bar{x}	S.D	\bar{x}	S.D		
1. ด้านการกำหนดนโยบาย	4.10	0.17	4.33	0.11	0.013	0.989
2. ด้านการประพฤติเป็นแบบอย่าง	4.51	0.10	4.50	0.09	0.758	0.451
3. ด้านการอบรมสั่งสอน	4.11	0.10	4.11	0.14	0.950	0.345
4. ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน	4.05	0.17	4.17	0.17	0.311	0.756
5. ด้านการจัดอาคารสถานที่	3.70	0.10	3.63	0.14	0.567	0.572
6. ด้านการสัมพันธ์ชุมชน	3.95	0.06	3.74	0.34	0.307	0.759
รวม	4.07	0.04	4.08	0.09	0.504	0.615

จากตาราง 13 ผลการเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ในการบริหาร 10 ปี และ 10 ปีขึ้นไป โดยภาพรวมและรายด้านพบว่า ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 14 การเปรียบเทียบ บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ของผู้เรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ตามขนาดของสถานศึกษา

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา	ขนาดของสถานศึกษาต่างกัน				ค่า t	ค่า P \geq
	นักเรียนต่ำกว่า 500 คน		นักเรียน 500 คนขึ้นไป			
	\bar{x}	S.D	\bar{x}	S.D		
1. ด้านการกำหนดนโยบาย	4.10	0.17	4.33	0.11	0.013	0.989
2. ด้านการประพฤติเป็นแบบอย่าง	4.51	0.10	4.50	0.09	0.758	0.451
3. ด้านการอบรมสั่งสอน	4.11	0.10	4.11	0.14	0.950	0.345
4. ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน	4.05	0.17	4.17	0.17	0.311	0.756
5. ด้านการจัดอาคารสถานที่	3.70	0.10	3.63	0.14	0.567	0.572
6. ด้านการสัมพันธ์ชุมชน	3.95	0.06	3.74	0.34	0.307	0.759
รวม	4.07	0.04	4.08	0.09	0.504	0.615

จากตารางที่ 14 ผลการเปรียบเทียบ บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ของผู้เรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ระหว่างสถานศึกษาที่มีนักเรียนต่ำกว่า 500 คนและตั้งแต่ 500 คน ขึ้นไปโดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า ไม่แตกต่างกัน

**การรวบรวมปัญหาและ ข้อเสนอแนะ ในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ผู้เรียนในโรงเรียน
เอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี**

จากแบบสำรวจข้อมูลบทบาทของผู้บริหาร สถานศึกษา ในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ผู้เรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี มี ผู้บริหารสถานศึกษาเสนอปัญหา และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม นักเรียนในสถานศึกษา ดังตารางที่ 15

ตารางที่ 15 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของ ผู้เรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

ลำดับที่	รายการ	จำนวน
1	ผู้บริหารต้องปฏิบัติเป็นตัวอย่างด้านคุณธรรมจริยธรรม	20
2	ควรดำเนินการด้านคุณธรรมจริยธรรมในลักษณะเป็นกิจกรรม	12
3	ผู้บริหารควรกำหนดนโยบายการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้ชัดเจน	10
4	จัดให้มีการอบรมโดยบุคลากรภายนอกมาบรรยายด้านคุณธรรมจริยธรรม	9
5	ผู้บริหารต้องเข้าหาชุมชน	8
6	จัดให้มีการประชุมด้านคุณธรรมจริยธรรม	6

จากตาราง 15 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ของผู้เรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี จาก การจัดลำดับส่วนใหญ่ การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมต้องให้ ผู้บริหารปฏิบัติจริงเป็นตัวอย่าง ด้าน คุณธรรมจริยธรรม รองลงมาคุณธรรมจริยธรรมต้องมีการดำ เนินการในลักษณะเป็นกิจกรรม ผู้บริหาร ควรกำหนดนโยบายการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมให้ชัดเจน จัดให้มีการอบรมโดยบุคลากรภายนอก มาบรรยายด้านคุณธรรมจริยธรรม ให้นักเรียนได้ออกไปช่วยงานและพัฒนาชุมชน และจัดให้มีการ ประชุมด้านคุณธรรมจริยธรรม

ผลการสัมภาษณ์

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา เกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ด้านการกำหนดนโยบาย

การกำหนดนโยบายการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนต้องชัดเจนเป็นรูปธรรม ผู้บริหารต้องกำหนดวิสัยทัศน์ แผนงานและโครงการที่ สอดแทรกเรื่องของคุณธรรม จริยธรรม กำหนดให้ครูผู้สอนจัดทำแผนการสอนที่ สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม และวางแผนให้ครูรับผิดชอบ ดูแล ติดตามความประพฤติของนักเรียนตามระบบช่วยเหลือดูแลนักเรียนอย่างจริงจัง อาจจะเป็นไปตามอัตลักษณ์ของโรงเรียน ซึ่งมาจากหลักการของศาสนาอิสลามที่ส่งเสริมให้มีคุณธรรม ฉะนั้นอันดับแรกผู้บริหารต้องกล้าหาญในการที่จะกำหนดนโยบายที่ ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียน สองผู้บริหารต้องมีภาวะความเป็นผู้นำ สามผู้บริหารต้องรู้เท่าทันสภาพแวดล้อมข้างนอก สี่ผู้บริหารต้องศึกษาดูงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียน การเรียนการสอนต้องแทรกเรื่องของคุณธรรม จริยธรรมและต้องมีการอบรมเรื่องคุณธรรม จริยธรรม เน้นการอบรมหน้าแถวในตอนเช้า อาศัยการซึมซับหล่อหลอมให้นักเรียนอยู่ในกรอบแห่งคุณธรรม จริยธรรมตลอดเวลาที่อยู่โรงเรียน ให้คิดเป็นนิสัย และให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม สร้างแวดล้อมให้เป็นแวดล้อมแห่งอิสลาม จัดตั้งองค์กรที่คอยติดตามความประพฤติของนักเรียน โดยเฉพาะโรงเรียนในเมือง เพราะสังคมแวดล้อมในเมืองปัจจุบันเต็มไปด้วยอบายมุข และสิ่งเลวร้ายต่างๆ ซึ่งล้วนเป็นสาเหตุที่ทำให้นักเรียนขาดคุณธรรม จริยธรรม จำเป็นต้องนำไอทีเทคโนโลยีมาเป็นแรงสนับสนุน ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนจะต้องเน้นเรื่องการกล่าวสละม กริยามารยาท หนึ่งเป็นนโยบายแฝงอยู่ เน้นการปฏิบัติให้ได้จริงๆ ให้นักเรียนมีบทบาทด้านส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เช่น สถานักเรียน ผู้บริหารต้องเป็นแรงสนับสนุน ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม จะต้องคอยเป็นที่ปรึกษา ส่งเสริมการปฏิบัติที่ต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ให้ครูผู้สอน จัดทำแผนการจัดการศึกษาที่สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม และดูแลความประพฤติของนักเรียนตามระบบฮาลาเกะฮุ ผู้บริหารต้องมีนโยบายกำหนดแผนการสอนที่สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม เพราะ สิ่งที่สำคัญที่สุดคือการเกรงกลัวอัล ลอฮุ นโยบายจึงมีความสำคัญมาก และ สิ่งที่สำคัญมาก คือการเกรงกลัวอัลลอฮุ เมื่อเรามีเป้าหมายเช่นนั้นแล้ว เราก็ต้องหาวิธีการที่จะไปให้ถึงเป้าหมาย ซึ่งวิธีการนั้นก็ผ่านนโยบาย คือ การเรียนการสอนต้องสอดแทรกเรื่องของคุณธรรม จริยธรรม ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามต้องเป็นผู้บริหารต้องมีวิสัยทัศน์และกำหนดนโยบายด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ให้ชัดเจนเป็นรูปธรรม ปฏิบัติได้จริง ดังที่ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้ความเห็นไว้ คือ....

“ การกำหนดนโยบายการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนนั้นทางโรงเรียนต้องกำหนดวิสัยทัศน์ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนและบุคลากรให้เป็นคนดี การปฏิบัติก็จะต้องชัดเจนเป็นรูปธรรม ”

นายเวคาโอะ แวดือระ

“ อันดับแรกผู้บริหารต้องกล้าหาญในการที่จะกำหนดนโยบายที่ ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียน สองผู้บริหารต้องมีภาวะความเป็นผู้นำ สามผู้บริหารต้องรู้เท่าทันสภาพแวดล้อมข้างนอก ที่ผู้บริหารต้องศึกษาคูงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียน ”

นายอฮามัดกาเม แวมูซอ

“ องค์กรที่คอยติดตามความประพฤติของนักเรียน โดยเฉพาะ โรงเรียนในเมือง เพราะสังคมแวดล้อมในเมืองปัจจุบันเต็มไปด้วยอบายมุข และสิ่งเลวร้ายต่างๆ ซึ่งล้วนเป็นสาเหตุที่ทำให้นักเรียนขาดคุณธรรม จริยธรรม ”

นายมุฮัมมัด หะยีเวอะมะ

2.ด้านการประพฤติเป็นแบบอย่าง

ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญเรื่องการพูดจา ความซื่อสัตย์สุจริต ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย การวางตัว การให้ความสำคัญเรื่องการ ปฏิบัติตามหลักศาสนาอิสลาม การตรงต่อเวลา ต้องปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมให้แก่กับนักเรียน ผู้บริหารต้องปฏิบัติให้ได้จริงๆ เช่น กล่าวสลาม เป็นนิจ ละหมาดมาอะ การประพฤติเป็นแบบอย่างของผู้บริหารต้องเริ่มจากการการพูดการจา จนถึงทุกอิริยาบถต้องประพฤติเป็นแบบอย่างให้ได้ ไม่ว่าจะเป็นการยืน การเดิน การกิน และอื่นๆ ผู้บริหารต้องประพฤติเป็นแบบอย่าง ทั้งนี้ทั้งนั้นเพื่อเป็นการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม นักเรียน ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจำเป็นต้องมีความรู้ด้านศาสนาที่ลึกซึ้ง เพราะกำลังจะสร้างคนให้เป็นผู้ที่มีความรู้และคุณธรรม จริยธรรม จะต้องเป็นผู้นำในสิ่งที่ดี สิ่งที่ศาสนาบัญญัติ ผู้นำต้องนำผู้ตามไปสู่สิ่งที่อัลลอฮ์โปรดปราน ผู้บริหารเปรียบเสมือนกระจกให้กับทุกคน ในเชิงปฏิบัติการประพฤติเป็นแบบอย่างจึงมีความสำคัญมาก ผู้บริหารต้องมีการดูแลเอาใจใส่นักเรียน ต้องควบคุมพฤติกรรมนักเรียน ต้องฝึกนักเรียนให้เป็นผู้นำให้ได้ ผู้บริหารต้องเข้าถึงและเข้าใจนักเรียน การปฏิบัติมีความสำคัญ

ผู้บริหารต้องปฏิบัติให้ได้จริง ไม่แค่การสั่งสอนหรือปลูกฝังเพียงอย่างเดียว ผู้บริหารต้อง มีบทบาทในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ให้กับครูผู้สอนด้านการประพฤติเป็นแบบอย่าง เพื่อเป็นการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน ผู้บริหารจะต้องให้โรงเรียนเปรียบเสมือนบ้านหลังที่สองสำหรับนักเรียน มีผู้บริหาร ครู เป็นเสมือนพ่อแม่คนที่สอง มีพี่ๆคอยดูแลเหมือนพี่น้อง จะทำให้ดูแลกัน ได้อย่างทั่วถึง ผู้บริหารต้อง สร้างมุสลิมต้นแบบ หลังจากผู้บริหารได้ปฏิบัติเป็นแบบอย่างแล้ว ต้องสร้างนักเรียนชั้น ฆานาวียะห์ให้เป็นแบบอย่างด้านคุณธรรม จริยธรรม จะต้องจัดให้มีโครงการที่ส่งเสริมการประพฤติเป็นแบบอย่างด้านคุณธรรม จริยธรรม การส่งเสริม คุณธรรม จริยธรรม นักเรียนต้องปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมที่เกี่ยวข้องในชีวิตประจำวันของเด็กให้ได้มากที่สุด ดังที่ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้ความเห็นไว้คือ....

“ การประพฤติเป็นแบบอย่างถือเป็นเรื่องที่มีความสำคัญมาก ผู้บริหารเปรียบเสมือนกระจก”

นางนือายะห์ บารู

“ ผู้บริหารต้องประพฤติวางตัวตามบริบทของศาสนาอิสลาม ไม่ว่าจะเป็นการนั่ง การยืน การเดิน การกินและอื่นๆ ทั้งนี้ทั้งนั้นเพื่อเป็นการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม”

นางมินันเลาะ แลมอ

“ บทบาทของผู้บริหารด้านการประพฤติเป็นแบบอย่างเพื่อการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม นักเรียนต้องปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมที่เกี่ยวข้องในชีวิตประจำวันของเด็ก ”

นางรอฮีม๊ะ คอเลาะ

3.ด้านการอบรมสั่งสอน

ผู้บริหารจะ ส่งเสริมให้นักเรียนเข้าร่วม กิจกรรมที่สำคัญทางศาสนา ใช้เวลาดังกล่าวอบรมสั่งสอนเรื่องของคุณธรรม จริยธรรม ให้นักเรียนได้ปฏิบัติและนำไปใช้ในชีวิตรประจำวัน วันของเขาได้ จัดอบรมคุณธรรม จริยธรรม นักเรียนทุกสัปดาห์ เพราะการสอนของครูในช่วงโมงเรียน มีเวลาจำกัด จัดในรูปแบบของกิจกรรม จะทำให้เด็กไม่รู้สึกเบื่อหรือจำเจกับสิ่งเดิมๆหน้าแถวตอนเช้าหรือตามเวลาที่เหมาะสม ผู้บริหารอาจต้องอบรมสั่งสอนเรื่องของคุณธรรม จริยธรรมให้กับนักเรียนเป็นการเฉพาะ ในรูปแบบของค่ายคุณธรรม จริยธรรมนอกเหนือจากการเรียนปกติในห้องเรียนกับครูผู้สอน ผู้บริหารต้องหาเวลาคุยกับนักเรียนเรื่องของคุณธรรม จริยธรรม แสดงความจริงใจ ความพยายามในการที่จะทำให้เขาเป็นมุสลิมที่ดี มี คุณธรรม จริยธรรม ยกตัวอย่างชื่นชม นักเรียนที่ดีมีคุณธรรม จริยธรรม ให้รางวัลชมเชย เพื่อเป็นการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ผู้บริหารต้องจัดให้มีระบบศาลาเกาะฮุ้ที่เข้มในการอบรมสั่งสอนเรื่องของคุณธรรม จริยธรรม ให้กับนักเรียน ต้องพานักเรียนไปดูงานหรือแหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เชิญวิทยากรจากภายนอกมาอบรม บรรยายคุณธรรม จริยธรรมตามโอกาส ต้องอาศัยองค์กร เครือข่ายผู้ปกครอง ติดตามเวลานักเรียน ไม่ได้อยู่ที่โรงเรียน และจัดให้มีการอบรม บุคลากรปีละครั้งก่อนขยายผลสู่ นักเรียน ดังที่ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้ความเห็นไว้ คือ....

“ต้องอบรมครูบา อาจารย์ก่อน เมื่อครู อาจารย์มีคุณธรรม จริยธรรม ที่ดีงามก็จะส่งผลให้นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรมที่ดีงามตามไปด้วย”

นายอับดุลกอเดร จาหลง

“ส่วนใหญ่ก็จะมีเชิญวิทยากร อูสตาซจากภายนอกมาบรรยาย มาให้ความรู้แก่นักเรียน นอกจากการสอนหรือพูดประจำ”

นายอับดุลเราะฮ์มาน สาและ

“ผู้บริหารต้องหาเวลาคุยกับนักเรียนเรื่องของคุณธรรม จริยธรรม ให้กำลังใจ ชื่นชมนักเรียน”

ซูลกีฟลี มะไซ๊ะ

4. ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน

ผู้บริหารต้องบรรจุเรื่อง คุณธรรม จริยธรรมในแผนปฏิบัติงานประจำปีของโรงเรียน ต้องจัดให้มีกิจกรรมคุณอา อ่านหะดีษที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ในช่วงเช้าทุกวันและต้องให้ได้ละหมาดญามาอะ เปิดโอกาสให้นักเรียนร่วมการประเมินการทำความดีของตนเอง ส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม จัดตั้งสถานักเรียนเพื่อช่วยกำกับดูแล สร้างผู้นำนักเรียนด้านคุณธรรม จริยธรรม กิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมต้องเป็นกิจกรรมที่แยกระหว่างชายหญิง ต้องจัดกิจกรรมที่แสดงออกถึงความเป็นผู้นำที่มี คุณธรรม จริยธรรม อาจจะทำงานตาดีกา โดยมีครูผู้สอนเป็นที่ปรึกษา ให้นักเรียนละหมาดญามาอะ อ่านอัลกรุอาน บำเพ็ญประโยชน์ ให้ชุมชน มีกิจกรรมเยี่ยมบ้านนักเรียนช่วง ปีเทอม เพื่อติดตามเรื่องของคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน หรือส่งเสริมการเรียนรู้เรื่องของคุณธรรม จริยธรรมผ่านงานกีฬา ส่งเสริมกิจกรรมอ่านตะอูลิ้ม ก่อนจบก็จะมีการปัจฉิม ในงานดังกล่าวก็จะมีกล่าวหรือพูดถึงเรื่องของคุณธรรม จริยธรรม ส่งเสริมกิจกรรมบะฮานบรยายธรรมเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม ส่งเสริมการอ่านหะดีษที่เกี่ยวข้อง กับคุณธรรม จริยธรรม ส่งเสริมให้มีกิจกรรมที่หลากหลายครอบคลุมเรื่องอิบาอะฮ์ก็จะส่งผลต่อคุณธรรม จริยธรรม ดังที่ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้ความเห็นไว้ คือ....

“ให้โรงเรียนทำแผนงานหรือโครงการ กิจกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรมบรรจุลงในการจัดการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้”

รอฮีม๊ะ ดอเลาะ

“จัดกิจกรรมหลากหลายที่เกี่ยวข้องกับเรื่องคุณธรรม จริยธรรมครอบคลุมอิบาอะฮ์ นักเรียนก็จะมีอิบาอะฮ์ที่แข็งแรง ส่งผลถึงการมีคุณธรรม จริยธรรมที่ดี ”

นายอาฮัมัดกาแม แวมูซอ

“ ส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมผ่านกิจกรรม เพราะนักเรียนส่วนมากชอบกิจกรรม”

อามีน่า ลีเค็ง

5. ด้านการจัดอาคารสถานที่

ผู้บริหารต้องสนับสนุนให้มีการจัดห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้คุณธรรม จริยธรรม สนับสนุนให้มีการจัดให้มีป้ายนิเทศอาชญากรรมหรืออัลหะดีษที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรม จริยธรรม จัดอาคารสถานที่ ทาสีเขียวหรือสีที่บ่งบอก สื่อถึงศาสนาอิสลาม ส่งเสริมการปลูกต้นไม้รอบๆอาคารให้ความร่มรื่นเอื้อต่อการซึมซับคุณธรรม จริยธรรม สนับสนุนให้มีการจัดนิทรรศการการแสดงผลงาน รางวัล เพื่อประกาศเกียรติคุณนักเรียน ต้องแยกโซนระหว่างนักเรียนชายและนักเรียนหญิง จัดการอาคารสถานที่ให้ง่ายต่อการสังเกตพฤติกรรมนักเรียน เน้นเรื่องของสุขภาพเป็นพิเศษ เพราะเด็กนักเรียนอยู่หอเยอะ จัดการแก้ปัญหาเรื่องขยะ แต่งตั้งคณะกรรมการสาธารณสุขในโรงเรียนที่จะคอยดูแลความสะอาด และต้องให้ความสำคัญเรื่องของความสะอาด ดังที่ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้ความเห็นไว้คือ....

“ปรับต้นไม้รอบๆอาคารให้มีความร่มรื่นเพื่อเอื้อต่อการเรียนรู้คุณธรรม จริยธรรม”

นายมาหะมัด ยูนุ

“ส่งเสริมหรือจัดแข่ง งานการเขียนป้ายนิเทศ อัลกุรอาน อัลหะดีษที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรม จริยธรรมติดตามอาคารเรียน ห้องเรียนหรือบริเวณ โรงเรียนที่เหมาะสม”

นายเวตะ หะยีเวหามะ

“จัดประกวดห้องโดยที่เน้นความสะอาดและมีเรื่องของคุณธรรม จริยธรรมประกอบด้วย”

นายลูตฟี มะโซ๊ะ

6.ด้านการสัมพันธ์ชุมชน

ผู้บริหารต้อง สนับสนุนให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมตามความเหมาะสม ส่งเสริมให้นักเรียนบริการสังคม เข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชน จัดให้มีวันนัดพบผู้ปกครอง จัดให้มีโต๊ะครู บาบอ หรือนักวิชาการเข้ามาแนะนำหรืออบรมเรื่องของคุณธรรม จริยธรรมคา มเวลาที่เหมาะสม ดังที่ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้ความเห็นไว้ คือ....

“สนับสนุนให้ความสำคัญเรื่องของคาตึกา วันสำคัญอิสลาม เพราะระหว่างการดำเนินงานจะเกิดความสัมพันธ์ภายในตัว ”

มุฮัมมัด หะยีเวฮามะ

“ให้ชุมชนเข้ามาใช้อาคารสถานที่ของโรงเรียนในการจัดประชุม อบรมต่างๆ นักเรียนก็จะได้มีส่วนร่วมด้วย ”

นางพีตรียะ อับดุลมานิ

“จัดให้มีโต๊ะครู บาบอ หรือนักวิชาการเข้ามาแนะนำหรืออบรมเรื่องของคุณธรรม จริยธรรมตามโอกาส ”

นายเวคาโอะ แวดือระ